

ВИСНОВОК

до проектів законів України

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA) (реєстр. № 13233 від 30.04.2025)

та

про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо імплементації актів права Європейського Союзу і відповідних критеріїв, встановлених Європейською платіжною радою, та забезпечення сталого функціонування української економіки під час війни та повоєнного відновлення (реєстр. № 13233-1 від 14.05.2025)

*3 липня 2025 року
протокол № 202*

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 3 липня 2025 року розглянув Проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA) (реєстр. № 13233 від 30.04.2025) (далі – законопроект 13233), поданий Кабінетом Міністрів України, та альтернативний до законопроекту 13233 Проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо імплементації актів права Європейського Союзу і відповідних критеріїв, встановлених Європейською платіжною радою, та забезпечення сталого функціонування української економіки під час війни та повоєнного відновлення (реєстр. № 13233-1 від 14.05.2025) (далі – законопроект 13233-1), поданий народними депутатами Разумковим Д.О., Дмитрієвою О.О., Петруняком Є.В., Загоруйко А.Л., Шпак Л.О., Козаком В. В., Бабієм Р.В., Божи́ком В.І., Микишею Д.С., Коваль О.В. та Юнаковим І.С.

Законопроект 13233 є комплексним проектом Закону, спрямованим на приведення українського законодавства у відповідність до стандартів Європейського Союзу та критеріїв Єдиної зони платежів у євро (SEPA), що охоплює сфери трудового права, банківської діяльності, боротьби з корупцією, забезпечення прозорості бенефіціарної власності, запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення тощо.

Законопроект 13233, зокрема, передбачає запровадження нових механізмів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, – Реєстру рахунків та індивідуальних банківських сейфів фізичних осіб та Реєстру кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень. Також законопроект 13233 пропонує новачку у законодавстві України – поняття викривача у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Законопроект 13233 передбачає внесення змін до низки нормативно-правових актів України для згаданої гармонізації з європейськими стандартами, а саме зміни до Кодексу законів про працю України, Кодексу адміністративного судочинства України, Цивільного процесуального кодексу України, законів України "Про банки і банківську діяльність", "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності", "Про безоплатну правничу допомогу", "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань", "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки", "Про платіжні послуги", "Про страхування", "Про кредитні спілки".

Основною відмінністю законопроекту 13233-1 від законопроекту 13233 є пропозиції щодо внесення змін до Податкового кодексу України, зокрема, в частині передбачення презумпції правоти платника податків, відповідні положення, що пропонують запровадити обмеження щодо заробітних плат, грошового забезпечення працівників, службових і посадових осіб органів державної влади, інших державних органів, інших бюджетних установ, а також відсутність положень щодо Реєстру рахунків та індивідуальних банківських сейфів фізичних осіб.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловило зауваження щодо обох законопроектів. Зауваження Управління стосуються доцільності вдосконалення законопроектів з метою їх узгодження з актами Європейського Союзу в контексті адаптації та законодавством України та узгодження із чинними законодавчими актами

України. Зокрема, Управління вважає необхідними доопрацювати положення щодо врегулювання ведення Реєстру рахунків та індивідуальних банківських сейфів фізичних осіб та Реєстру кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень.

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації надав свій висновок до законопроектів 13233 та 13233-1, в яких висловив низку зауважень та пропозицій щодо вдосконалення, а також запропонував врахувати дані зауваження під час доопрацювання. Зокрема, Комітет повідомляє про необхідність доопрацювання положень щодо регулювання ведення Реєстру кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень, зауваження Міністерства цифрової трансформації України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, у тому числі, щодо недоцільності та виключення положень законопроекту 13233-1 щодо обмежень у нарахуванні заробітної плати, грошового забезпечення працівників, службових і посадових осіб органів державної влади, інших державних органів, інших бюджетних установ тощо.

Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції України, Державна служба фінансового моніторингу України висловили свої зауваження до законопроекту 13233-1, зокрема, критику стосовно відсутності положень щодо Реєстру рахунків та індивідуальних банківських сейфів фізичних осіб, що не враховує зобов'язань у сфері європейської інтеграції.

Міністерство фінансів України не підтримало законопроект 13233-1.

Європейська бізнес асоціація (ЄБА) надала своє експертне бачення щодо законопроекту 13233, в якому не заперечує проти його прийняття та висловлює зауваження та пропозиції до окремих його положень. Відповідно до позиції ЄБА потребують доопрацювання положення законопроекту 13233 щодо здійснення фінансового моніторингу вищим органом управління суб'єктів первинного фінансового моніторингу, проведення верифікації клієнта-нерезидента, який є юридичною особою-нерезидентом, визначення порогових сум для здійснення фінансового моніторингу, зазначення інформації у Реєстрі кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень тощо.

Крім зазначеного, Комітетом з питань фінансів, податкової та митної політики був отриманий та опрацьований висновок, здійснений міжнародними експертами Ради Європи за наслідками детального аналізу законопроекту 13233. Даний висновок був підготовлений у рамках проекту "Посилення режиму боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та повернення активів в Україні", що реалізовується Радою Європи у межах спільної програми Європейського Союзу та Ради Європи "Партнерство заради належного врядування".

Зазначений висновок міжнародних експертів не містить заперечень щодо прийняття законопроекту 13233, водночас зазначає про доцільність більш детального узгодження із відповідними актами Європейського Союзу та іншими міжнародними юридичними актами. Зокрема, висловлюються рекомендації щодо доопрацювання положень законопроекту 13233, пов'язаних із веденням Реєстру кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень і Реєстру рахунків та індивідуальних банківських сейфів фізичних осіб з метою більш повного узгодження із міжнародними правилами у цій сфері, у частині врегулювання питання ведення зазначених реєстрів, оновлення інформації в них та доступу різних державних органів до такої інформації. Також, серед інших, наводяться рекомендації про доопрацювання положень щодо захисту та іншої підтримки викривачів у сфері запобігання та легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Під час обговорення законопроектів на засіданні Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики народними депутатами України були, зокрема, висловлені зауваження щодо положень законопроекту 13233, які врегульовують питання функціонування Реєстру рахунків та індивідуальних банківських сейфів фізичних осіб. Серед інших питань, обговорених на засіданні, були застереження щодо визначення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, держателем та адміністратором зазначеного Реєстру. Народними депутатами України – членами Комітету було запропоновано віднести згадані повноваження до предметів відання Міністерства фінансів України.

Станом на 3 липня 2025 року обидва законопроекти не включені до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Враховуючи викладене вище, керуючись Регламентом Верховної Ради України, на підставі Закону України "Про комітети Верховної Ради України" Комітет **в и р і ш и в:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1) **проект Закону** про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA) (**реєстр. № 13233 від 30.04.2025**), поданий Кабінетом Міністрів України, **та альтернативний проект Закону** про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо імплементації актів права Європейського Союзу і відповідних критеріїв, встановлених Європейською

платіжною радою, та забезпечення сталого функціонування української економіки під час війни та повоєнного відновлення (**реєстр.№ 13233-1 від 14.05.2025**), поданий народним депутатом України Разумковим Д.О. та іншими народними депутатами України, **включити до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;**

2) за наслідками розгляду зазначених законопроектів у першому читанні **проект Закону** про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA) (**реєстр. № 13233 від 30.04.2025**), поданий Кабінетом Міністрів України, **прийняти за основу;**

3) доручити Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики **доопрацювати законопроект 13233 відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України з урахуванням пропозицій та зауважень, зазначених у цьому висновку, в тому числі, передбачивши повноваження Міністерства фінансів України як держателя та адміністратора Реєстру рахунків та індивідуальних банківських сейфів фізичних осіб, інших зауважень та пропозицій, висловлених в інших висновках, зокрема, структурних підрозділів Апарату Верховної Ради України, інших державних органів та інших експертних висновках, а також пропозицій і поправок, поданих суб'єктами права законодавчої ініціативи, та внести доопрацьований законопроект на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.**

2. Співдоповідачем від Комітету щодо даних питань визначити заступника Голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики – народного депутата України Василевську-Смаглюк О.М.

Голова Комітету

Д. ГЕТМАНЦЕВ

